

Asia: Perusopetuksen oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi: päättöarvioinnin kriteeriluonnokset

Viite: Lausuntopyyntö OPH-3170-2020

Pyydettyinä lausuntona perusopetuksen päättöarvioinnin kriteeriluonnoksista Suomen Luokanopettajat ry lausuu seuraavan:

Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteeriluonnos

Kriteeriluonnos on laadittu nykyistä opetussuunnitelmaa selkeämmin yhtenäisesti eri oppiaineiden välillä. Toivomme lisäksi, että verkkokommentoinnista saatu palaute huomioidaan kriteerien loppuvalmistelussa.

Yleistä

Suomen Luokanopettajat ry kiittää perusopetuksen arvioinnin kehittämistyötä. Arvioinnin uudistaminen on tuonut jo nyt parannusta yhdenvertaisuuteen ja opettajien arviointityön selkeyttämiseen.

Edelleen kuitenkin keskeisinä ongelmakohtina on opetussuunnitelman perusteiden arviointiluvun monitulkintaisuus. Tämä lienee kuitenkin erittäin hankala ja ehkä mahdotonkin asia korjata.

Merkittävä parannus aiempaan on kriteerien laadinta useammalle arvosanalle ja etenkin vähimmäisosaamisen (arvosanan 5) kriteerien laadinta. Myös kriteerien ymmärrettävyyttä ja selkeyttä on onnistuttu parantamaan. Ongelmaksi jää kuitenkin edelleen se, että oppiaineiden tavoitteita on liian paljon. Tähän asiaan ei kuitenkaan tässä uudistamistyössä ollut tarkoituskaan puuttua. Jatkossa opetussuunnitelmaa uudistettaessa tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota. Etenkin alakoulussa, luokanopetuksessa, jossa luokanopettaja arvioi mahdollisesti yli kymmentä eri oppiainetta, on selvää, että tavoitteiden ja niistä johdettujen kriteerien valtaisa lukumäärä heikentää arvioinnin laatua.

Kriteerien laajuus ja oppilaan osaamisen tavoitteet

SLO:n näkemyksen mukaan kriteerien käytettävyyttä heikentää niiden lukumäärä ja kontekstin laajuus. Kriteeriluonnoksiin on laadittu uutena elementtinä oppiaineen opetuksen tavoitteista johdetut oppilaan oppimisen tavoitteet. Nämä selkeyttävät arviointia. Lisäksi kriteerien muotoiluja on parannettu huomattavasti yksiselitteisempään suuntaan ja tulkinnanvaraisia käsitteitä on karsittu.

Vähimmäisosaamisen kriteerit sekä kriteerit arvosanoille 7, 8 ja 9

Erittäin tärkeänä uudistuksena on vähimmäisosaamisen varmistamiseksi sekä kriittisten tuen tarpeiden osoittamiseksi arvosanan 5 kriteerit.

Myös laaditut kriteerit arvosanoille 7 ja 9 tulevat parantamaan arviointikriteerien erottelevuutta ja täten parantamaan arvioinnin yhdenvertaisuutta. Eri arvosanojen kriteerien välillä on myös saatu rakennettua selkeä astevaihtelu. SLO:n mielestä eri oppiaineiden arviointikriteereissä on kuitenkin edelleen astevaihteluja eli täydellinen tasa-arvoisuus oppiaineiden välillä ei ole vielä täsmällistä.

SLO vaatii myös sitä, että vähimmäisosaamisen kriteerit ja kriteerit arvosanoille 7, 8 ja 9 saadaan myös alakoulun puolelle useammalle vuosiluokalle.

Tukea opettajille

Miten Opetushallitus varmistaa uudistuvan arvioinnin perehdyttämisen opettajille? Ongelmana arvioinnin yhdenvertaisuudessa on aina ollut se, että opettajat kuitenkin tulkitsevat opetussuunnitelma hyvin henkilökohtaisesti oman käsityksensä ja osaamisensa kautta. Opetuksen järjestäjä on viime kädessä asiasta vastuussa, mutta täydennyskoulutus on ollut tämänkin asian suhteen riittämätöntä.

Yksi tukimuoto voisi olla niin sanottu kansallinen arvioinnin tukipankki, mikä sisältäisi arviointikriteereihin pohjautuvia testejä ja kokeita. Tämä voisi helpottaa opettajien arviointityötä ja tuoda yhdenvertaisuutta.

Lausunnon keskeinen sisältö

-SLO pitää luonnosta perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereiksi hyvänä kehittämisen suuntana. Ongelmana on edelleen se, että arvioinnin kriteerejä on liikaa. Tämä pitää huomioida jatkossa, etenkin kun siirrytään alakoulun puolelle.

-SLO uskoo, että päättöarvioinnin yhdenvertaisuutta saadaan parannettua tällä uudistuksella.

-Erittäin hyvä uudistus on vähimmäisosaamisen kriteerien laadinta.

-SLO vaatii ehdottomasti, että kriteerityö jatkuu 1.-6. vuosiluokille.

-Opettajien arviointiosaamista tulee kehittää ja tästä odotamme Opetushallitukselta konkreettisia toimia.

Suomen Luokanopettajat ry

Marko Jokinen
Puheenjohtaja

